

unit and a very accurate description of the habitat around the mapping point. The territory mapping certainly remains the most accurate method (to the exclusion of the extremely time-consuming and in larger areas hardly feasible search for nests), and for this reason its unpopularity in Slovenia is unfounded. Competent commissions and boards should prepare some uniform recommendations for its use, such as have existed in many European countries for decades. The area count method with single or multiple counting and without territory mapping is extremely inaccurate and unreliable. It allows us to determine size classes for separate species at the most and is applicable only as a provisional measure for mapping of large areas in a single season. Due to the incomparability of results and its great sensitivity to subjective factors, the method is not recommendable. Any counts carried out in future should be well planned and made as standard as possible. For greater projects, e.g. regional atlases, only al-

ready recognized and tested methods with a possibility to check the errors should be applied. In certain cases a combination of several methods as recommended by many authors (BERTHOLD 1976) could be put to the test. Those who carry out and publish the investigations dealing with bird census should always include a detailed description of the method applied. If possible, the test or assessment giving the extent and direction of the error should be included. If this is not possible, the error should be estimated at the very least. Any statements and comparisons based on unreliable results should be interpreted carefully and reservedly, by paying regard to the area to which the values refer. The accuracy of the statements cannot be greater than the accuracy of the method applied.

Peter Trontelj, Cesta na Laze 27, 1000 Ljubljana

Prvo opazovanje malega rumenonovega martinca *Tringa flavipes* v Sloveniji First observation of the Lesser Yellowlegs *Tringa flavipes* in Slovenia

Damijan DENAC

V petek 23. aprila sem hitro končal šolo in ker je bil dan tudi zelo lep, sem se odpravil na teren v Rače.

V Račah sem bil ob pol treh in jasno, toplo vreme je kar vabilo. Najprej sem pregledal veliki ribnik, kjer sem nekaj časa posvetil svatujočim čopastim ponirkom *Podiceps cristatus* ter jati čopastih črnic *Aythya fuligula*. Pri manjšem ribniku, Gajiču, pa me je čakalo presenečenje. Ribnik je bil namreč izprazen, le da je na sredini ostala velika luža. Ob njej je bila zbrana velika jata ptičev.

Prva mi je padla v oči črna storklja *Ciconia nigra*, ki je brezskrbno hodila ob robu luže. V sami luži so plavale tri (3) navadne žvižgavke *Anas penelope*, dve (2) reglji *Anas querquedula* in dve (2) žličarici *Anas clypeata*. Cela leva stran ribnika je bila velika plitvina,

na kateri so se družno v jati prehranjevali pobrežniki. Med pozornim pregledovanjem jate s teleskopom (18-60 x 60) sem naštel naslednje vrste: petindvajset prib (25) *Vanellus vanellus*, devet (9) malih deževnikov *Charadrius dubius*, štiri (4) male martinice *Tringa hypoleucos*, tri (3) pikaste martinice *Tringa ochropus*, enaindvajset (21) močvirskih martincev *Tringa glareola*, šest (6) zelenonogih martincev *Actitis nebularia*, enega (1) rdečenovega martinca *Tringa totanus*, enega (1) črnega martinca *Tringa erythropus* in devet (9) togotnikov *Philomachus pugnax*, med katerimi je imel en osebek zlomljeno nogo. Med pregledovanjem je moja posebno pozornost vzbudil pobrežnik z dolgimi rumenimi nogami, in nadaljnjo uro sem posvetil prav njemu.

Kar nisem mogel verjeti svojim očem, a postajal sem vedno bolj prepričan, da opazujem malega rumenonogega martinca *Tringa flavipes*. Določitev vrste sploh ni problematična, če seveda poznamo evropske pobrežnike.

Po velikosti je večji od močvirskega martinca in ima tudi daljše živo rumene noge. Na prvi pogled je podoben rdečenogemu martinču. Opazovani osebek je bil po zgornji strani enotno siv, po trebuhu zelo svetel, glavo in prsi je imel blede sive. Kljun je bil v celoti temen, vidni so bili tudi temnejši konci peruti (primarna peresa). Po teh znakih sem tudi ugotovil, da gre za odrasel osebek rumenonogega martinca *Tringa flavipes* v zimskem perju.

Kot še redkejšo selivko bi bilo možno videti tudi drugo, podobno vrsto: velikega rumenonogega martinca *Tringa melanoleuca*. Ta je večji, vendar je najboljši znak pri določevanju teh dveh martinčev njun kljun. Pri malem rumenonogem martinču je enotno črn in za malenkost daljši od glave, medtem ko je pri velikem rumenonogem martinču daljši, ob korenu svetlejši in rahlo ukrivljen navzgor. Po temeljitem ogledu sem se odločil, da martinca fotografiram. Jata je bila kar plašna, tako da mi je uspelo narediti le en posnetek, na katerem pa zaradi majhnosti niso vidne značilnosti. Pri približevanju sem jato tudi splašil in tako videl malega rumenonogega martinca še v letu. Spodnjo stran peruti je imel precej svetlo, pokazala se je tudi bela trtica. Sam rep je imel progast in temen, tako kot je značilno za močvirskega martinca.

V letu se je martinec ločil od jate in izginil daleč nad gozdom. V mislih sem mu želel srečno pot in skoraj pozabil, da stojim do kolen v blatu sredi praznega ribnika.

Pripis Komisije za redkosti:

Poročilo o opazovanju severno-ameriškega pobrežnika malega rumeno-nogega martinca Tringa flavipes je Komisija izjemoma potrdila, kljub le pisnemu opisu. K naši odločitvi je poleg znanih izkušenj opazovalca z določevanjem pobrežnikov pripomoglo tudi dejstvo, da je bila opazovana ptica v družbi večine pri nas pojavljajočih se martinčev (npr. zelenonogih, pomembnih zaradi določitve obarvanosti, predvsem nog, močvirskih martinčev, pomembnih zaradi velikosti, in

rdečenogega martinca, pomembnega ne le zaradi primerjave velikosti, marveč tudi vitkosti in "elegance"). Po drugi strani opozarjamo, da je treba ob takšnih poročilih, če ni fotografija na voljo, priložiti vsaj osnovno terensko skico iz beležnice, opis vedenja ptice (npr. ali se prehranjuje hitro, ali pri tem trza z glavo) in podrobnejši opis (npr. ne le kakšne barve je bil kljun, temveč tudi, ali se zdi razmeroma kratek, ali se zdi glava velika ali majhna, ali v letu noge segajo daleč od repa itd.).

Po podatkih iz knjige A Field Guide to the Rare Birds of Britain and Europe (LEVINGSTON, ALSTROM, COLSTON, 1991) je razen 203 poročil z Britanskega otočja v Evropi znano le malo zapisov o tej vrsti: Islandija (8), Francija (19), Belgija (2), Nizozemska (1), Danska (3), Norveška (5), Švedska (3), Finska (1), Avstrija (2; avgust 1975 in oktober 1978), Madžarska (1; september 1959), Italija (1; oktober 1978), Grčija (1), Španija (9) in Azorski otoki (16). Večina evropskih podatkov je jesenskih, zato je spomladansko opazovanje odrasle ptice v zimskem perju še toliko bolj zanimivo.

POVZETEK

Dne 23. aprila 1993 je bil v izpraznjenem ribniku v Račah opazovan odrasel osebek malega rumenonogega martinca *Tringa flavipes* v zimskem perju. Določitev vrste je olajševala možnost primerjave s skupino evropskih martinčev (malim, pikastim, močvirskim, zelenonogim, rdečenogim in črnim), ki se je takrat zadrževala na blatnem dnu ribnika. Ptica je bila opazovana tudi pri vzletu. Komisija za redkosti je prvo opazovanje tega severnoameriškega pobrežnika priznala, kljub temu da ni bila predložena dokazna fotografija.

SUMMARY

On April 23rd 1993, an adult Lesser Yellowlegs *Tringa flavipes* in winter plumage was observed in one of the drained Rače ponds. The determination of the species was made easier due to a group of Shanks and Sandpipers (Common, Green and Wood Sandpipers, and Common Green-, Common Red- and Spotted Redshanks), which were at that time feeding on the muddy bottom of the pond. The Yellowlegs was also watched while taking off. The very first observation of this North American wader in Slovenia was confirmed by the national Rarities Committee, even though no photograph serving as a piece of evidence was produced.

Damijan Denac, Pintarjeva 14, 2000 Maribor